

Tanti momenti est custodire linguam, ut majori cura seruanda sit, quam pupilla oculi, quia mors & vita in manib: lingua.
Bon. manud. c. 11. §. 1.

In omni locutione cautus esto, illam comprimens in moderatam affectionem, qua plerique impelluntur ad sententiam vix receptam, tenuere effutendum, sine examine & delectu.

Fuge duplicitatem, & simulationem; sensuq; animi, absq; inveniencia, & ambiguitate, profer.

Loquitorum, ipse te confite, an illa in re existet. Affectione immoderata, nec quicquam Lingua permittas, donec Commissio cesset, alioquin plura effundes, qua te postea dixisse paenitebit.

Citius note quisq; sit, indicium oratio est. *ibid. §. 2.*

Affuisse, plurimum teum, minimum cum alijs loqui.

Garrulitas, vitiū puerorum & mulierum est, quibus minus rationis inest. Nihil virtutis in eo est, ē uiciis ore, non nisi vanitatis inutilia prodeunt.

Profunditur quisq; in ea, qua amat, & q; latent in mente frequentius ad linguam recurrunt. *ibid. §. 3.*

Cacitimus plerique in propriis vitiis discernendis, erga aliena auditisimi.

Convita in proximum, plenis valvis admittimus, laudibus vix rima patent. *ibid. §. 4.*

Ideo verbis tuis state ram fac, & frānum oratio, nihil loquaris, quod tacuisse melius sit.

Laudabilior est verborum parsimonia, quam peccitia. Qui nū mos prodigit, dum sibi nocet, alijs prodest; Verborum prodigus, & sibi nocet, et alijs.

Ad Divinitatem proprius accedit, qui multa audire scit, & pauca loqui. *ibid. §. 4.*

Nullus capitalior vitiōrum hostis, quam censura; Cum quis per operam de te loquitur, doceris quid caueas.

Vix venenata lingua mortis evadere contemne. Nullum vulnus habebis, si tacueris, plus tribuens honorum iudicio, quam criminantis insolentia. *ibid. §. 5.*

Loquacitas fons est vitiōrum, indicium ignorantiae, argumentum Stultitiae, & fervoris extinctio.

Frustrè laborat, ut donum orationis & internam pacem obtineat, qui frānum & custodiā, oris suo non imponit; frustrè satagit proprios emendare defectus, qui aliorum censor est. *Bon. pr. lit. XI. lib. 2. §. 5.*

In primis studeas, moderamina ponere linguam,
Et cave quid dicas, semperq; libertius audi.

Rarò autem loquere, est mentis gravitate carentis

Indicium, Sermonimius: peccatis frequenter

Multiloquias: verūm parvē, cauteq; loquentes

Iraudantur: decus est ingens prudenter in ore.

Presentem, absentemq; aliquem, ne loquendo:

Hoc sit principium monitum, sit regula prima:

Atq; ea ne dicas, quae nil referre videntur:

Nec verba measūm, & nullā ratione profandas.

Nam teridebunt, homines, fatuumq; vocabent.

Verūm sive rogas aliquem, seu forte roganti

Responsurus eris, prius ipsam consule mentem;

Quam vox exiliat: postquam est edita, retro

Haud remeare potest. verbūm semel ore soluto

Emissum longe, nequit ad sua claustra reverti.

Latīn: pag. 93.

Douit me vir magnus, nunquam se vidisse hominem loquacem, in bonis operibus perseverasse. Magna itaque res est taciturnitas, per quam ab hominum confortio reverentes, discimus cum Deo miscere colloquia.

Est quidem non nunquam suis defensio necessaria, sed in genis cautela adhibenda, ne Christiana modestia, & humilitatis moderamen excedat. Vix autem audiit casus, in quo quis tuleri famam suam teneatur, nisi aut Mūnus publicum gerat, ad quod exercendum, redde, uretur inhabilis.

Si bonum eius nomen per calumniam denegaretur.

Cum unū impositum Crimen, in aliorū de decus vergit, quib: propiciendum sit.

Cum quis a legitimo superiore, de veritate, interrogatur.

Rebus in ceteris, consultius est, tam lingua, quam animo, tacere.

Sapientissimus est, qui scit tacere, difficultius enim est nosce tacere, quam loqui. *Bon. & Pr. Vit. XI. lib. 2. §. 5.*

Magna res sustineri nequit ab eo, cui tacere grave est; quod tamen facilissimum voluerit esse natura. *Cart. lib. 4. c. 6. n. 6.*

In sapientia linguam laxat, sapiensq; refranat,

Quis minor aut maior, quam tacuisse, labor?

Oweng.